

En grøn TMR kan godt bruges til slagtekalve – effekt på slagtekalve

Af Mogens Vestergaard og Marie Laurup Petersen SEGES og Niels Bastian Kristensen, Aarhus Universitet

En grøn TMR, hvori grovfoderet udgøres af græsensilage er sammenlignet med en GUL TMR, hvori grovfoderet udgøres af kolbemaensilage. Afprøvningen er gennemført i en slagtekalvebesætning i 2024. Her præsenterer vi nettotilvækst, slagtekalve og slagtefund.

Sådan gennemførtes afprøvningen

Der indgik 2 x 180 slagtekalve i afprøvningen, opdelt i 6 bokse med gul TMR og 6 bokse med grøn TMR. Der indgik ca. 2/3 krydsningstyre og 1/3 Holsteintyre i hver boks. Afprøvningen blev gennemført i en sluttald frem til slagting ved ca. 10 måneder til Himmerlandskalv.

De to foderrationer

I gul TMR indgik kolbemaensilage (ca. 40 % af tørstof) samt byg, rug, rapsskrå, roepiller og vitaminer og mineraler. I grøn TMR indgik primært 1. slæt græsensilage (ensileret sent ud fra en 3-slætsstrategi). Andelen af græsensilage udgjorde mellem 28 og 35 % af grøn TMR. De øvrige ingredienser var de samme som i gul TMR men i andre andele.

Slagting

De enkelte hold er slagtet i perioden fra august til december 2024 hos Himmerlandskød. Nettotilvækst er beregnet ud fra slagtekroppens vægt, en ½ fødselsvægt på 40 kg og alder ved slagting. Slagtekroppen er scoret efter EUROP, og slagtefund er grupperet efter: lungehinder, lunger, leverbylder, bughinder og øvrige fund. Alle procenterne for slagtefund er sandsynlighederne for at have mindst ét slagtefund i det givne område/organ. Tabel viser 1 resultaterne.

Tabel 1. Slagteresultater og slagtefund

	Gul TMR	Grøn TMR	Statistisk forskel
Antal slagtekroppe	178	177	-
Alder, dage	316	315	Nej
<i>Slagteresultater</i>			
Slagtevægt, kg	236	232	Tendens
Nettotilvækst, g/dag	686	676	Nej
EUROP form	5,6	5,6	Nej
EUROP fedme, procent i fedme 3	8	21	Ja
<i>Slagtefund</i>			
Lunghindear, procent	3,1	0,6	Ja
Lunger i alt, procent	4,7	1,0	Ja
Leverbylder, procent	6,5	4,8	Ja
Bughinde, procent	8,7	5,7	Nej
Andre slagtefund, procent	5,3	3,6	Nej
Slagtefund, i alt, procent	23,6	14,2	Ja

Resultaterne viser en tendens til lidt lavere slagtekropsvægt for grøn TMR, mens slagteform er helt ens. De fleste slagtekroppe opnår fedme = 2, men andel af slagtekroppe, der når fedme 3 er størst for grøn TMR.

Den helt store forskel på gul TMR og grøn TMR er dog i slagtefund, hvor grøn TMR har langt færre slagtefund vedr. lunger, leverbylder og i alt. Det skal bemærkes, at gul TMR også klarer sig pænt, og det vidner om, at der i besætningen generelt er et lavt niveau af slagtefund.

Vi har endnu ikke sammenlignet disse slagtefund med de sygdomsbehandlinger, der er foretaget i besætningen under afprøvningen. Det lave niveau af leverbylder på 5-7 % viser, at begge disse TMR medfører et generelt sundt vommiljø og dermed den forventede ønskede effekt på leverbyldedefrekvensen.

Hvordan så kalvenes vom ud?

I november 2024 blev både et hold gul TMR og et hold grøn TMR slagtekalve, 54 i alt, slagtet samme dag, og her blev vommen (atrium og øvrig vom) undersøgt mere detaljeret. Resultaterne af denne udvidede slagterikontrol (USK) er præsenteret i Tabel 2. For nekroser (=vævsdød) er det sandsynligheden for at have en score større end 0, der er anført, dvs. det er ikke selve antallet af dyr med nekroser.

Tabel 2. Resultater fra udvidet slagterikontrol på vomforhold

	Gul TMR	Grøn TMR	Statistisk forskel
Antal slagtekalve undersøgt	27	27	-
Vomfarve (1=lys, 3=mørk)	2,5	1,6	Ja
Papillængde (i atrium), mm	13	15	Ja
Sammenklumpning (i atrium) 0 ingen, 4 omfattende)	1,5	1,3	Nej
Rødme (i atrium) (0 ingen, 4 ildrød)	1,0	1,6	Ja
Rødme (øvrig vom) (0 ingen, 4 ildrød)	0,6	0,5	Nej
Nekroser (øvrig vom), sandsynlighed	30 %	50 %	Nej
Rumenitis (øvrig vom), sandsynlighed	10 %	20 %	Ja

Det generelle niveau af vomforandringer, dvs. unormale fund, er lavt i denne besætning sammenlignet med hvad der kan ses hos danske slagtekalve. Papillerne i vommens atrium del (det forreste vomkammer) er lange og viser, at der er en god forgæring og god mulighed for at optage næringsstofferne (kortkædede fedtsyrer=VFA) over vomvæggen ved begge typer TMR.

Sammenklumpning af foderpartikler omkring papillerne, der er først trin på vejen mod en vomskade, ses altid ved fodring af slagtekalve på høje stivelsesniveauer. Men i denne besætning er det generelt på et lavt niveau. Rødme på papillerne er næste niveau af vomskade, og det er også ret lavt (især i øvrig vom) sml. med slagtekalve generelt. Der fandtes også tilfælde af vævsdød og forhornet vomvæv (nekrose) og betændelse i vomvæv (rumenitis) på begge fodringer. Men trods mindre forskelle i rødme og rumenitis mellem de to typer TMR, vurderer vi at begge fodringer medfører et acceptabelt vomsundhed.

Konklusion

Slagtevægt og slagtekalve er meget lidt påvirket af fodringen. Men mht. til slagtefund er gul TMR klart dårligere end grøn TMR. Vi vil undersøge nærmere, om vi kan finde en god forklaring på denne observation, bl.a. ved at opføre antal sygdomstilfælde. Vomme fra begge fodringer har mindre forandringer, men der er ikke markante forskelle mellem fodringerne. Ud fra vores afprøvning kan vi altså ikke sige, at den grønne TMR giver et sundere vommiljø end den gule TMR.

